

KẾT QUẢ NĂM NĂM THỰC HIỆN CHƯƠNG TRÌNH NÂNG SUẤT CHẤT LƯỢNG TẠI TỈNH QUẢNG TRỊ

LÊ THỊ HÀ NHIÊN

Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Quảng Trị

Trong bối cảnh nền kinh tế toàn cầu đang chuyển mình mạnh mẽ theo hướng kinh tế số, kinh tế xanh và phát triển bền vững, năng suất và chất lượng (NSCL) không còn là những khái niệm mang tính lý thuyết mà đã trở thành yếu tố sống còn, quyết định năng lực cạnh tranh và vị thế của doanh nghiệp trên thương trường. Tại tỉnh Quảng Trị, việc thúc đẩy các doanh nghiệp nâng cao năng lực nội sinh thông qua các giải pháp kỹ thuật, tiêu chuẩn, đo lường, chất lượng, đổi mới công nghệ và áp dụng các hệ thống quản lý tiên tiến là một chiến lược then chốt.

Nhìn lại chặng đường 5 năm triển khai Chương trình Nâng cao năng suất chất lượng giai đoạn 2021-2025, công tác quản lý tiêu chuẩn đo lường chất lượng trên địa bàn tỉnh đã đạt được những kết quả tích cực và thực chất. Một trong những điểm nhấn quan trọng phải kể đến là việc hoàn thiện khung pháp lý, chính sách hỗ trợ doanh nghiệp. Hội đồng nhân dân tỉnh đã kịp thời ban hành các Nghị quyết hỗ trợ ứng dụng, chuyển giao, nhân rộng kết quả khoa học và công nghệ như: Nghị quyết số 163/2021/NQ-HĐND ngày 09/12/2021 quy định một số chính sách hỗ trợ ứng dụng, nhân rộng các kết quả khoa học và công nghệ trên địa bàn tỉnh giai đoạn 2022-2026; Nghị quyết số 36/2024/NQ-HĐND ngày 10/5/2024 sửa đổi, bổ sung các chính sách hỗ trợ ứng dụng, nhân rộng kết quả khoa học và công nghệ (tỉnh Quảng Trị cũ); Nghị quyết số 06/2021/NQ-HĐND ngày 13/8/2021 về chính sách hỗ trợ sáng tạo khoa học và đổi mới công nghệ trên địa bàn tỉnh Quảng Bình giai đoạn 2021-2025. Những chính sách này đã góp phần tạo động lực quan trọng để

Sở KH&CN Quảng Trị tổ chức hội thảo khoa học: “Nâng cao năng suất và chất lượng sản phẩm, hàng hóa trên cơ sở áp dụng các giải pháp về tiêu chuẩn đo lường chất lượng, hệ thống quản lý tiên tiến, công cụ cải tiến năng suất, chất lượng trên địa bàn tỉnh Quảng Trị”

Ảnh: Tư liệu

doanh nghiệp mạnh dạn đầu tư vào các công nghệ mới, hiện đại, áp dụng các hệ thống quản lý tiên tiến, công cụ cải tiến năng suất vào hoạt động sản xuất, kinh doanh.

Trong thời gian qua, Sở Khoa học và Công nghệ (KH&CN) đã tham mưu UBND tỉnh triển khai các nhiệm vụ KH&CN phục vụ phát triển kinh tế - xã hội của địa phương, tập trung vào nâng cao NSCL sản phẩm hàng hóa nổi bật như: ứng dụng và tích hợp các hệ thống quản lý, công cụ cải tiến năng suất và chất lượng tiên tiến nhằm nâng cao năng suất lao động, chất lượng sản phẩm, hàng hóa và năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp tại các khu công nghiệp, cụm công nghiệp trên địa bàn tỉnh Quảng Trị; xây dựng, quản lý và phát triển chỉ dẫn địa lý cho sản phẩm cà phê Khe Sanh; nghiên cứu, đề xuất các giải pháp nâng cao chuỗi giá trị đối với các sản phẩm chủ lực của địa phương như cao chè vàng, cao cà gai leo và cà phê tại Quảng Trị; quản lý và phát triển nhãn hiệu

chứng nhận “Gạo sạch Triệu Phong” cho sản phẩm gạo đạt tiêu chuẩn hữu cơ của huyện Triệu Phong; khảo sát, đánh giá, phân loại các sản phẩm nông nghiệp có tiềm năng để xác lập quyền sở hữu trí tuệ, góp phần xây dựng, phát triển và bảo hộ thương hiệu cho các sản phẩm đặc trưng của tỉnh.

Công tác thông tin và tuyên truyền đã được triển khai một cách sâu rộng và đa dạng về hình thức: xây dựng 06 phóng sự, 32 bản tin truyền hình và hàng loạt bài báo chuyên sâu về lĩnh vực tiêu chuẩn đo lường chất lượng, nhằm cập nhật và giới thiệu nhiều mô hình tiêu biểu trong nâng cao NSCL nhờ áp dụng KH&CN vào sản xuất và kinh doanh tại nhiều doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh. Đồng thời, việc tổ chức 23 lớp tập huấn với hàng trăm học viên tham gia đã góp phần nâng cao nhận thức cho doanh nghiệp, người lao động, cán bộ quản lý và sinh viên về vai trò của tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật và chất lượng sản phẩm hàng hóa. Điều này đã góp phần xóa bỏ rào cản về nhận thức, giúp doanh nghiệp hiểu rằng chất lượng là danh dự, là thương hiệu; năng suất là tương lai, là sự sống còn của doanh nghiệp, là nền tảng cho phát triển bền vững.

Về kết quả cụ thể, trong những năm qua, các doanh nghiệp tiên phong áp dụng các hệ thống quản lý tiên tiến như: Công ty CP Bình Điền Quảng Trị, Công ty CP may Hòa Thọ Đông Hà... áp dụng tích hợp 03 hệ thống quản lý gồm ISO 9001, ISO 14001 và ISO 45001. Các doanh nghiệp áp dụng tích hợp 02 hệ thống quản lý như ISO 9001 với ISO 14001 và ISO 45001 hoặc ISO 22000 như: Công ty TNHH MTV Từ Phong, Công ty Xăng dầu Ngọc Anh... Trong lĩnh vực nông nghiệp, 15 cơ sở đã đạt chứng nhận VietGAP cho các sản phẩm chủ lực như: chuối Vĩnh Ô, nấm linh chi hay bưởi da xanh... Đặc biệt, công tác hỗ trợ xác lập quyền sở hữu trí tuệ cũng đạt được nhiều kết quả tích cực với 13 sản phẩm đặc sản địa phương được hỗ trợ bảo hộ nhãn hiệu đã góp phần nâng cao giá trị thương

Phòng Quản lý Tiêu chuẩn Đo lường Chất lượng - Sở KH&CN kiểm tra các cơ sở kinh doanh vàng trên địa bàn tỉnh Quảng Trị về tiêu chuẩn, đo lường, chất lượng

Ảnh: Tư liệu

hiệu và mở rộng thị trường tiêu thụ cho sản phẩm của tỉnh, giúp nâng tầm giá trị thương hiệu Quảng Trị trên bản đồ nông sản cả nước.

Hỗ trợ về áp dụng hệ thống quản lý tiên tiến như HACCP, ISO 9001, ISO 22000, ISO 14000, VietGAP, đổi mới công nghệ, ứng dụng nhân rộng mô hình, xây dựng áp dụng tiêu chuẩn cơ sở, chứng nhận hợp quy... theo Nghị quyết số 163/NQ-HĐND cho 189 tổ chức/cá nhân với tổng kinh phí 6.719.250.000 đồng; hỗ trợ theo Nghị quyết số 06/2021/NQ-HĐND cho 54 tổ chức/cá nhân với tổng số tiền 2.183.062.000 đồng.

Tuy nhiên, bên cạnh những thành tựu đạt được, công tác nâng cao NSCL trên địa bàn tỉnh vẫn còn gặp nhiều khó khăn hạn chế. Tỷ lệ doanh nghiệp áp dụng các giải pháp nâng cao NSCL trên địa bàn tỉnh vẫn còn ở mức thấp. Phần lớn doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh có quy mô nhỏ và vừa, năng lực tài chính còn hạn chế, nên chưa mạnh dạn đầu tư đổi mới công nghệ và áp dụng các hệ thống quản lý tiên tiến. Một số doanh nghiệp vẫn giữ thói quen sản xuất truyền thống, chưa thực sự quan tâm đến hoạt động cải tiến năng suất chất lượng do cho rằng việc triển khai còn phức tạp và tốn kém.

Nguồn kinh phí phục vụ triển khai chương trình chủ yếu vẫn dựa vào ngân sách nhà nước, chưa huy động được mạnh mẽ nguồn lực xã hội

hóa. Đội ngũ chuyên gia tư vấn NSCL tại địa phương còn thiếu cả về số lượng và kinh nghiệm thực tiễn, hiện mới chỉ đào tạo được 02 chuyên gia về NSCL. Hệ thống phòng thử nghiệm tuy đã được đầu tư nhưng vẫn chưa đáp ứng đầy đủ yêu cầu trong một số lĩnh vực quan trọng như thử nghiệm chất lượng xăng dầu hay kiểm soát chất độc hại trong nông sản, chưa đáp ứng đầy đủ nhu cầu quản lý nhà nước do hạn chế về kinh phí đầu tư thiết bị hiện đại.

Giai đoạn 2026-2030, tỉnh đã xác định nâng cao năng suất và chất lượng là một trong những động lực quan trọng thúc đẩy tăng trưởng kinh tế, nâng cao năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp và phát triển bền vững. Mục tiêu trọng tâm là đẩy mạnh ứng dụng các giải pháp về tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật, hệ thống quản lý tiên tiến, công cụ cải tiến NSCL và chuyển đổi số trong hoạt động sản xuất, kinh doanh.

Phấn đấu đến năm 2030, đào tạo trên 200 lượt cán bộ quản lý doanh nghiệp và từ 10 đến 20 chuyên gia NSCL nòng cốt; hỗ trợ khoảng 100 doanh nghiệp áp dụng các giải pháp về tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật, hệ thống quản lý tiên tiến, công cụ cải tiến NSCL, truy xuất nguồn gốc, đổi mới công nghệ; xây dựng 02 mô hình điểu về NSCL để nhân rộng trong cộng đồng doanh nghiệp; 03 doanh nghiệp nhỏ và vừa xây dựng và triển khai các dự án điểu về cải tiến năng suất, thúc đẩy các hoạt động nghiên cứu, ứng dụng khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo nâng cao năng suất lao động, chất lượng sản phẩm hàng hoá; nâng cao năng lực của các tổ chức đánh giá sự phù hợp và phòng thử nghiệm trên địa bàn tỉnh, đáp ứng yêu cầu hội nhập và phát triển trong giai đoạn mới; hình thành các câu lạc bộ cải tiến năng suất cho sinh viên tại ít nhất 01 trường đại học, cơ sở giáo dục nghề nghiệp, góp phần gắn kết hoạt động nghiên cứu, đào tạo bồi dưỡng, thực hành về năng suất với hoạt động sản xuất, kinh doanh của doanh nghiệp, cung cấp nguồn nhân lực chất lượng cao cho thị trường lao động.

Để thực hiện mục tiêu đó, xin đề xuất một số nhóm giải pháp trọng tâm sau:

Thứ nhất, tiếp tục đổi mới công tác tuyên

truyền, nâng cao nhận thức cho doanh nghiệp theo hướng thiết thực, hiệu quả. Tăng cường giới thiệu các mô hình “người thật, việc thật”, các doanh nghiệp điển hình thành công trong áp dụng giải pháp nâng cao NSCL nhằm tạo sức lan tỏa và động lực cho cộng đồng doanh nghiệp.

Thứ hai, tập trung hỗ trợ doanh nghiệp tiếp cận với các công cụ của sản xuất thông minh và năng suất xanh. Trong kỷ nguyên kinh tế xanh, kinh tế số, xã hội số, chất lượng không chỉ là sản phẩm tốt mà còn phải là sản phẩm thân thiện với môi trường và được sản xuất bằng quy trình tối ưu. Chúng ta sẽ ưu tiên hỗ trợ tích hợp các hệ thống quản lý tiên tiến cùng với các công cụ truy xuất nguồn gốc (mã QRcode) và các giải pháp số hóa nhằm nâng cao hiệu quả quản trị, minh bạch thông tin sản phẩm và đáp ứng yêu cầu của thị trường.

Thứ ba, nâng cao năng lực cho các tổ chức đánh giá sự phù hợp và các phòng thử nghiệm. Cần tiếp tục đầu tư trang thiết bị, máy móc hiện đại và đào tạo nguồn nhân lực chuyên sâu để các đơn vị này thực sự trở thành “trọng tài kỹ thuật” hỗ trợ hiệu quả cho doanh nghiệp và cơ quan quản lý nhà nước.

Nâng cao năng suất và chất lượng là một cuộc đua không có vạch đích, đòi hỏi sự kiên trì, quyết tâm của cả hệ thống chính trị, sự đồng hành của cơ quan quản lý nhà nước và đặc biệt là sự chủ động đổi mới từ phía doanh nghiệp. Bộ KH&CN cùng các bộ, ngành Trung ương tiếp tục quan tâm hỗ trợ địa phương trong công tác đào tạo đội ngũ chuyên gia tư vấn NSCL; hỗ trợ tiếp cận các mô hình, kinh nghiệm quốc tế và tăng cường nguồn lực đầu tư cho hoạt động tiêu chuẩn đo lường chất lượng tại địa phương.

Thời gian tới, Sở KH&CN tiếp tục đồng hành cùng doanh nghiệp, sẵn sàng hướng dẫn, hỗ trợ doanh nghiệp vượt qua các rào cản kỹ thuật để có thể tiếp cận và thực hành, áp dụng những tiêu chuẩn tiên tiến, phục vụ tốt nhất cho hoạt động sản xuất, kinh doanh tại doanh nghiệp. Góp phần nâng cao năng lực cạnh tranh, chất lượng sản phẩm, hàng hóa, đáp ứng yêu cầu của thị trường trong nước và quốc tế, phục vụ hiệu quả mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh ■